

PROTOKOLL
vid föredragning
DAG FÖR BESLUT
2013-07-25
Stockholm

Aktbilaga 5
Mål nr Ö 3509-13

NÄRVARANDE JUSTITIERÅD

Marianne Lundius, Stefan Lindskog (referent), Ella Nyström, Göran Lambertz
och Johnny Herre

FÖREDRAGANDE

Susanne Österlund

PROTOKOLLFÖRARE

Cecilia Hartman

SÖKANDE

TG

Ombud: Advokat HB

Ombud: Advokat LG

SAKEN

Resning

TIDIGARE AVGÖRANDE

Hovrätten för Västra Sveriges dom 2010-11-04 i mål B 4009-09

Ärendet föredras.

Högsta domstolen fattar följande

BESLUT

Högsta domstolen avslår resningsansökningen.

SKÄL

TG dömdes av hovrätten för oredlighet mot borgenärer, grovt bokföringsbrott, grovt skattebrott och skattebrott. Brotten var begångna under åren 2007 och 2008. Skattebrottet avsåg oriktiga uppgifter som hade betydelse för inkomstskatten och det grova skattebrottet avsåg oriktiga uppgifter som hade betydelse för arbetsgivaravgift och mervärdesskatt. Påföljden bestämdes till fängelse i tre år och nio månader. TG fick också näringsförbud i fem år.

Hovrättens dom vann laga kraft.

Av hovrättens dom framgår att Skatteverket, efter det att tingsrätten meddelat dom i målet, har beslutat att påföra TG skattetillägg avseende inkomståret 2007.

TG har ansökt om resning och yrkat att hovrättens dom ska undanröjas. Han har anfört att hans rätt att inte bli lagförd eller straffad två gånger för samma gärning har kränkts.

Högsta domstolen har den 11 juli 2013 beslutat att avslå TGs inhibitionsyrkande.

Enligt artikel 4.1 i Europakonventionens sjunde tilläggsprotokoll gäller att en och samma person har rätt att inte bli lagförd eller straffad två gånger för samma brott (ne bis in idem). Högsta domstolen har i ett beslut den 11 juni 2013 i mål B 4946-12 (juniavgörandet) slagit fast att det svenska systemet med dubbla sanktioner (skattetillägg och brottspåföljd) och två förfaranden vid oriktiga uppgifter i skatteförfarandet inte är förenligt med den rätten.

Juniavgörandet innebär i korthet följande. Rätten att inte bli lagförd eller straffad två gånger för samma brott (gärning) omfattar systemet med skattetillägg och påföljd för brott mot skattebrottslagen. Rätten gäller med avseende på såväl mervärdesskatt som andra skatter och avgifter. Rätten ska iakttas när skattetillägg och påföljd för skattebrott aktualiseras för en och samma fysiska person, också när en juridisk person är primärt ansvarig för skattetillägget. Det föreligger hinder mot åtal för skattebrott så snart Skatteverket har fattat ett beslut om att ta ut skattetillägg, oavsett om beslutet har vunnit laga kraft eller inte. Däremot ska rätten att inte bli lagförd eller straffad två gånger för samma brott normalt inte hindra åtal och dom för bokföringsbrott av det skälet att skattetillägg har tagits ut.

Högsta domstolen har vidare i ett beslut den 16 juli 2013 i mål Ö 1526-13 (juliavgörandet) slagit fast att när en brottmålsdom som har meddelats efter den 10 februari 2009 inte är förenlig med den rätt att inte bli lagförd eller straffad

två gånger för samma brott (gärning) som har konstaterats i juniavgörandet, så ska den dömda ha rätt till resning om ett återupptagande behövs för att avbryta ett pågående frihetsberövande. Rätt till resning ska i regel också föreligga när ett återupptagande inte behövs för att avbryta ett pågående frihetsberövande.

I detta fall beslutade Skatteverket att påföra skattetillägg först efter det att åtal hade väckts i målet. Beslutet om skattetillägg utgjorde då inte rättegångshinder i förhållande till brottmålsprocessen (jfr p. 71 i juniavgörandet).

En annan fråga är vilken betydelse det har att beslutet om skattetillägg tillkom under brottmålsrättegången. Genom det hade ju brottet redan föranlett ett straff, när den lagakraftvunna brottmålsdomen meddelades.

Med den ståndpunkt som Högsta domstolen i sina tidigare avgöranden har intagit till frågan om lis pendens står det klart att ett efterföljande beslut om skattetillägg inte hindrar att brottmålet såsom det först inledda förfarandet fortsätter. Det är det andra förfarandet som är rättsstridigt. Vad som gäller om det andra förfarandet har hunnit leda till ett lagakraftvunnet avgörande om skattetillägg kan emellertid diskuteras. Men om en fällande brottmålsdom meddelas och vinner laga kraft, och frågan om vilket straff som ska anses vara oförenligt med dubbelbestraffningsförbudet därefter aktualiseras, så måste i linje med juliavgörandet gälla att domen i brottmålsrättegången såsom det först inledda förfarandet står fast. I stället får den enskildes rätt till effektivt rättsmedel tillgodoses genom att avgörandet i det rättsstridiga förfarandet angrips. Kränkningen av rätten att varken lagföras eller straffas två gånger för samma brott blir således en fråga för förvaltningsdomstolarna.

Sammanfattningsvis gäller alltså att om åtal har väckts innan Skatteverket har beslutat om skattetillägg, så kan inte förbudet mot dubbla lagföringar och straff

föranleda att en lagakraftvunnen brottmålsdom undanröjs, och det oberoende av när beslutet om skattetillägg vann laga kraft.

Mot bakgrund av det anförda föreligger det inte skäl att bevilja resning i målet. Resningsansökan ska således avslås.

Cecilia Hartman

Föredraget 2013-07-24

Uppvisat och lämnat för expediering 2013-07-24

Marianne Lundius